

**OTORINOLARINGOLOGIK KASALLIKLARNI TASHXISLASHDA
TELEMEDITSINA VA MASOFAVIY VIZUALIZATSIYA
TEXNOLOGIYALARINING ROLI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH
YO'LLARI**

Mahmudov Asadbek Vohidjon o'g'li

Andijon davlat texnika instituti

Biotibbiyot muhandisligi 4-kurs talabasi

Tel: +9989957995440

Otorinolaringologiya - qulqoq, tomoq, burun va bosh bo'yin sohasidagi kasalliklarni o'rganadigan va davolaydigan tibbiyot sohasi bo'lib, diagnostika jarayonida vizualizatsiya muhim ahamiyatga ega. An'anaviy tekshiruv usullari, masalan, otoskopiya, rinoskopiya va laringoskopiya shifokorga a'zolarni vizual ko'rish va kasallik belgilarini aniqlash imkonini beradi. Biroq, ushbu usullar shifokorning bevosita ishtirokini talab qiladi va bemorlarning geografik joylashuvi, transport qulayligi va boshqa omillar bilan cheklangishi mumkin. Telemeditsina sog'liqni saqlash sohasida inqilob qilib, tibbiy xizmatlarni masofadan turib taqdim etish imkoniyatini yaratdi. Telemeditsina yordamida shifokorlar bemorlar bilan masofaviy konsultatsiyalar o'tkazishi, tashxis qo'yishi, davolash rejasini tuzishi va bemorlarning ahvolini kuzatishi mumkin. Bu, ayniqsa, qishloq va olis hududlarda yashovchi, tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyati cheklangan bemorlar uchun muhim ahamiyatga ega.[1]

Otorinolaringologiyada telemeditsinaning asosiy yo'nalishlaridan biri masofaviy vizualizatsiya texnologiyalaridir. Masofaviy otoskopiya, rinoskopiya va laringoskopiya shifokorga bemorning qulqoq, burun va tomoqni masofadan turib ko'rish imkonini beradi. Ushbu texnologiyalar yordamida shifokorlar turli xil kasalliklarni, masalan, otit, sinusit, tonsillit va laringitni tashxislashi mumkin. Ushbu ishda biz otorinolaringologik kasalliklarni tashxislashda telemeditsina va masofaviy vizualizatsiya texnologiyalarining rolini o'rganamiz. Ushbu texnologiyalar tibbiyot sohasiga qanday afzalliklarni taqdim etadi? Ularning kamchiliklari nimadan iborat? Qanday qilib ushbu texnologiyalarni

takomillashtirish va ularning diagnostika aniqligini oshirish mumkin? Biz ushbu savollarga javob topishga harakat qilamiz va telemeditsinaning kelajakdagi istiqbollarini muhokama qilamiz.

So'nggi yillarda telemeditsinaning rivojlanishi tibbiy xizmat ko'rsatish sohasida sezilarli o'zgarishlarga olib keldi, ayniqsa, otorinolaringologiya kabi vizual diagnostikaga bog'liq bo'lgan sohalarda. Masofaviy vizualizatsiya texnologiyalari, yuqori sifatli video konferensiya aloqasi va raqamli tibbiy asboblar yordamida otorinolaringologlar bemorlar bilan masofadan turib aloqa o'rnatish, ularning shikoyatlarini eshitish, tibbiy ko'rikdan o'tkazish va tashxis qo'yish imkoniyatiga ega bo'ldi.[2]

Telemeditsina yordamida otorinolaringologik kasalliklarni tashxislashning asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat:

Geografik qulaylik: Telemeditsina qishloq va olis hududlarda yashovchi, shuningdek, transport muammolari bo'lgan bemorlarga tibbiy yordam olish imkoniyatini beradi.

Vaqtni tejash: Bemorni shifokorga borishi uchun sarflanadigan vaqt ni qisqartiradi.

Xarajatlarni kamaytirish: Transport, turar joy va boshqa xarajatlarni kamaytirish orqali bemorlar va sog'liqni saqlash tashkilotlari uchun tejamkorlikni ta'minlaydi.

Mutaxassislar bilan bog'lanish imkoniyati: Telemeditsina yordamida kam uchraydigan yoki murakkab kasalliklar bo'yicha yuqori malakali mutaxassislar bilan maslahatlashish imkoniyati yaratiladi.

Monitoring va kuzatuv: Surunkali kasalliklari bo'lgan bemorlarni masofadan turib kuzatish va ularning ahvolini monitoring qilish imkonini beradi.

Bundan tashqari telemeditsina o'zining qulayliklari bilan birga bir qator muammolarni ham keltirib chiqaradi:

- Texnologik cheklovlar: Internet aloqasining sifati, texnik nosozliklar va uskunalarning yetishmasligi diagnostika sifatiga ta'sir qilishi mumkin.
- Shaxsiy aloqaning yo'qligi: Bevosita ko'rik o'tkazish imkoniyati bo'limganligi sababli bemor bilan shaxsiy aloqa o'rnatish qiyinlashadi.

- Ma'lumotlarning himoyalanganligi: Bemorlarning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilish va maxfiyligini ta'minlash muhim ahamiyatga ega.
- To'lov masalalari: Telemeditsina xizmatlariga qanday to'lov qilish va sug'urta kompaniyalari tomonidan qoplanishi masalalari hal qilinishi kerak.[3]

Otorinolaringologik kasallikkarni tashxislashda telemeditsina va masofaviy vizualizatsiya texnologiyalari tibbiy xizmat ko'rsatishda geografik cheklanishlarni bartaraf etish, vaqt ni tejash, xarajatlarni kamaytirish va mutaxassislar bilan bog'lanish imkoniyatini yaratish orqali muhim rol o'ynaydi. Texnologik cheklar, shaxsiy aloqaning yo'qligi va ma'lumotlarning himoyalanganligi kabi muammolarga qaramay, telemeditsina otorinolaringologiyada diagnostika sifatini oshirish va bemorlarga qulaylik yaratish uchun katta salohiyatga ega. Kelajakdagagi tadqiqotlar telemeditsina xizmatlarining samaradorligini va xavfsizligini baholashga, shuningdek, texnologiyalarni takomillashtirish va standartlashtirishga qaratilishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. American Academy of Otolaryngology-Head and Neck Surgery Foundation. (2020).
2. Otolryngology . National Institute on Deafness and Other Communication Disorders (NIDCD).
3. American Rhinologic Society (ARS)